

16. 8. 2006

ID: 42636

Postoupení pohledávky

Předmětem smlouvy o postoupení pohledávky může být pohledávka jakéhokoliv druhu, tedy i jiná než peněžité, může být jak splatná, tak nesplatná, ale i teprve budoucí. Podmínkou však je, že jde o určitou a existující pohledávku.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 329/2004, ze dne 29.7.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně S., spol. s r. o., zastoupené, advokátem, proti žalované T. T. P. s. r. o., zastoupené, advokátem, o zaplacení částky 2,150.000,- Kč s příslušenstvím oproti vydání automobilu, vedené u Okresního soudu Praha - východ pod sp. zn. 4 C 22/2001, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 23. října 2003, č.j. 24 Co 369/2003-75, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se po žalované domáhala zaplacení částky 2,150.000,- Kč s příslušenstvím oproti své povinnosti vydat žalované automobil značky TOYOTA Land Cruiser. Uváděla, že žalovaná předmětný automobil dne 26. 8. 1998 prodala M. K., přičemž poskytla záruku za vady tohoto automobilu s tím, že nároky ze záruky zůstávají při změně majitele v záruční době nedotčeny. Žalobkyně od M. K. automobil v záruční době (dne 7. 6. 1999) koupila a následně dne 27. 10. 2000 odstoupila od původní kupní smlouvy pro vady, které se nepodařilo odstranit, čímž jí vznikl nárok na vrácení vzájemného plnění z titulu bezdůvodného obohacení.

Okresní soud Praha - východ rozsudkem ze dne 23. ledna 2003, č.j. 4 C 22/2001-50, uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku částku 2,150.000,- Kč s 10 % úrokem z prodlení od 6. listopadu 2000 do zaplacení oproti povinnosti žalobkyně vydat žalované automobil značky TOYOTA Land Cruiser UZJ 100L - GNPEKW, SPZ ..., číslo motoru ..., číslo karoserie ... Současně rozhodl o nákladech řízení. Vyšel ze zjištění, že žalovaná dne 26. 8. 1998 prodala předmětný automobil M. K., přičemž na něj poskytla záruku po dobu 36 měsíců nebo po dobu ujetí 100.000 kilometrů (podle toho která z těchto událostí nastane dřív), s nedotčením nároku ze záruky při změně majitele, a že žalobkyně, která od M. K. dne 7. 6. 1999 vozidlo koupila, dne 27. 10. 2000 odstoupila od původní kupní smlouvy pro vady. Šlo o vadu výfukového potrubí způsobující praskání, která byla po čtvrté opravě odstraněna; ani po páté opravě však nedošlo k odstranění vady podvozku u levého předního kola způsobující nadměrnou hlučnost. Na podkladě takto zjištěného skutkového stavu soud prvního stupně dovodil, že účinným odstoupením od kupní smlouvy uzavřené mezi žalovanou a M. K. došlo k jejímu zrušení a ke vzniku vzájemné povinnosti účastníků vydat si poskytnutá plnění (§ 48, § 457 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ObčZ“). Žalobkyně je ve sporu aktivně legitimována, neboť žalovaná v kupní smlouvě, kterou uzavřela s M. K., rozšířila ve smyslu ustanovení § 620 odst. 3 ObčZ záruku i pro všechny další majitele vozidla, kteří se jimi stanou v záruční době. Práva z odpovědnosti za vady proto na žalobkyni od M. K. přešla podle § 524 odst. 2 ObčZ. Soud prvního stupně dále konstatoval, že zachování práv z odpovědnosti za vady pouze původnímu vlastníkovi by mělo za následek jejich zdlouhavé a těžkopádné uplatňování, popřípadě i nemožnost je uplatnit.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 23. října 2003, č.j. 24 Co 369/2003-75, rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že zamítl žalobu, aby žalovaná zaplatila žalobkyni 2,150.000,- Kč s 10 % úrokem z prodlení do 6. 11. 2000 do zaplacení oproti povinnosti žalobkyně vydat žalované automobil značky TOYOTA Land Cruiser UZJ 100L - GNPEKW, SPZ ..., číslo motoru ..., číslo karoserie ..., a rozhodl o nákladech řízení. Zatímco skutkové závěry soudu prvního stupně považoval odvolací soud za správné, na rozdíl od něj dovodil, že žalobkyně není ve sporu aktivně legitimována. Uzavřel, že odpovědnost za vady věci při prodeji v obchodě je závazkovým právním vztahem vznikajícím podle ustanovení § 615 a násl. ObčZ pouze mezi prodávajícím a kupujícím, který nelze smluvně převádět na jiné osoby. Při dalším převodu věci zůstává nositelem práv z odpovědnosti za vady původní kupující, který může pouze postoupit jinému pohledávku z tohoto závazkového vztahu již vzniklou (§ 524 a násl. ObčZ). V daném případě však M. K. nárok z odpovědnosti za vady vozidla vůči žalované neuplatnil, natož aby takto uplatněný nárok žalobkyni postoupil. Žalobkyně proto není ve vztahu k žalované nositelkou žádného práva z odpovědnosti za vady předmětného automobilu, přičemž její nárok nelze opřít ani o jiný právní důvod.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. a uplatňuje v něm dovolací důvod uvedený v ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř., neboť podle ní rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Žalobkyně je přesvědčena, že odvolací soud pochybil, dovodil-li z ustanovení § 612 a násl. ObčZ, že následným převodem automobilu nepřešla práva z odpovědnosti za jeho vady na dalšího nabyvatele, nýbrž zůstala původnímu kupujícímu a že tato práva nelze postoupit podle § 524 a násl. ObčZ o postoupení pohledávky. Domnívá se, že pokud ustanovení § 620 odst. 3 ObčZ umožňuje prodávajícímu poskytnout záruku přesahující rozsah zákonné záruční doby, nic nebrání tomu, aby prodávající rozšířil záruku na větší okruh osob, tedy - v posuzovaném případě - na další nabyvatele vozidla.

Připomíná, že opačný názor, k němuž dospěl odvolací soud, je v rozporu se společenskou praxí. Srozuměna není žalobkyně ani s názorem odvolacího soudu, že by k uplatnění práv z odpovědnosti za vady byl aktivně legitimován pouze původní kupující. Namítá totiž, že pokud věc již prodal, o vadách nemůže vědět, takže uplatnění těchto práv jím je nemožné. Z uvedených důvodů navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas k tomu legitimovaným subjektem (žalobkyní) řádně zastoupeným advokátem (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1, 4 o. s. ř.) a je podle § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. přípustné, přezkoumal napadený rozsudek odvolacího soudu podle § 242 odst. 1 a 3 o. s. ř. a dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Podle § 242 odst. 1 o. s. ř. dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden. Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodů uvedených v dovolání.

Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédně též k vadám uvedeným v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a/ a b/ a § 229 odst. 3 o. s. ř. jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny. Tyto vady z obsahu spisu nevyplývají.

Pochybení při právním posouzení dané věci spatřuje dovolatelka v tom, že odvolací soud nesprávně vyložil ustanovení § 612 a násl. ObčZ, zejména ustanovení § 620 odst. 3 ObčZ, pokud uzavřel, že prohlášením v záručním listě nemohla žalovaná jako prodávající založit práva z odpovědnosti za vady prodávajícího automobilu v záruční době pro jinou osobu, než kupujícího. Za nesprávný považuje rovněž jeho závěr, že na zjištěný skutkový stav nelze aplikovat ustanovení § 524 ObčZ.

Nesprávným právním posouzením věci je omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav. O mylnou aplikaci právních předpisů se jedná, jestliže soud použil jiný právní předpis, než který měl použít, nebo aplikoval sice správný právní předpis, ale nesprávně ho vyložil, popřípadě ze správných skutkových zjištění vyvodil nesprávné právní závěry, či aplikoval konkrétní právní normu na neúplně zjištěný skutkový stav.

Podle § 39 ObčZ neplatný je právní úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přiči dobrým mravům. Podle § 51 ObčZ účastníci mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště upravena; smlouva však nesmí odporovat obsahu nebo účelu tohoto zákona. Podle § 612 ObčZ jestliže fyzická nebo právnická osoba prodává zboží jako podnikatel (dále jen „prodávající“) v rámci své podnikatelské činnosti, platí kromě obecných ustanovení o kupní smlouvě i následující ustanovení § 613 až 627 ObčZ. Podle § 620 odst. 3 ObčZ (před jeho novelizací provedenou s účinností od 1. 1. 2003 zákonem č. [136/2002](#) Sb.) prohlášením v záručním listě vydaném kupujícímu může prodávající poskytnout záruku přesahující rozsah záruky stanovené v tomto zákoně. V záručním listě určí prodávající podmínky a rozsah této záruky.

Lze přisvědčit názoru odvolacího soudu, že z prohlášení v záručním listě vydaném kupujícímu M. K., jímž žalovaná jako původní prodávající rozšířila záruku i na subjekty, kterým M. K. automobil prodá v záruční době, nelze vyvodit žádné právní účinky, neboť je neplatné proto, že svým obsahem odporuje obsahu zákona.

V posuzovaném případě vznikl kupní smlouvou mezi žalovanou (prodávající) a M. K. (kupující) závazkový právní vztah, jehož obsahem je i odpovědnost prodávajícího za vady prodané věci (§ 619 a násl. ObčZ). Rozsah záruky (stanovený v § 620 odst. 1, 2 ObčZ) může prodávající přesáhnout prohlášením učiněným v záručním listě vydaném kupujícímu (§ 620 odst. 3 ObčZ). Tímto jednostranným právním úkonem mohla žalovaná prodloužit záruční dobu, popřípadě rozšířit okruh práv původního kupujícího (např. právo na výměnu věci, či odstoupení od smlouvy i při odstranitelných vadách), neboť by se pohybovala v rámci závazkového právního vztahu, který daná právní norma dovoluje. Rozšíření práv ze záruky na třetí subjekty odlišné od účastníků smlouvy však již tato právní úprava neumožňuje, neboť její kogentnost (zákaz odlišné úpravy dohodou účastníků) mimo jiné znamená, že si účastníci

mohou upravit (až na zákonem připuštěné výjimky - např. smlouvy ve prospěch třetí osoby podle § 50 ObčZ, což však daná situace není) pouze vzájemná práva a povinnosti.

Byla-li přesto v dané věci práva z odpovědnost za vady prohlášením prodávající v záručním listě rozšířena i na třetí subjekty (odlišné od kupujícího), je v této části kupní smlouva neplatná pro rozpor svého obsahu s kogentním ustanovením § 620 odst. 3 ObčZ (§ 51, § 39 ObčZ). Závěr odvolacího soudu, že dalším převodem automobilu na žalobkyni na ni nepřešla práva z odpovědnosti za vady (a zůstala zachována původnímu kupujícímu), je proto správný.

Podle ustanovení § 524 odst. 1 ObčZ věřitel může svou pohledávku i bez souhlasu dlužníka postoupit písemnou smlouvou jinému.

Z citovaného ustanovení lze dovodit, že předmětem smlouvy o postoupení pohledávky může být pohledávka jakéhokoliv druhu, tedy i jiná než peněžítá, může být jak splatná, tak nesplatná, ale i teprve budoucí. Podmínkou však je, že jde o určitou a existující pohledávku. Proto je rovněž správný závěr odvolacího soudu, že nositelem práva na vydání vzájemného plnění z bezdůvodného obohacení (§ 457 ObčZ) by mohla být žalobkyně pouze tehdy, pokud by původní kupující u žalované úspěšně uplatnil právo z odpovědnosti za vady koupené věci (odstoupil od smlouvy pro vady) a již existující (vzniklou) pohledávku pak žalobkyni postoupil podle § 524 ObčZ; protože se tak nestalo, není žalobkyně ve sporu aktivně legitimována.

Lze uzavřít, že dovolací důvod uplatněný žalobkyní není naplněn, neboť odvolací soud právní normy použité na zjištění skutkový stav vyložil správným způsobem. Rozhodnutí odvolacího soudu je proto z pohledu uplatněného dovolacího důvodu a jeho obsahové konkretizace správné a dovolací soud dovolání žalobkyně zamítl (§ 243b odst. 2 část věty před středníkem o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)